

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. április

XXIV. évf. 4. szám

Húsvéti találkozás

„És megnyilatkoznak az ő szemeik, és megismerék őt” Lukács ev. 24,31

A nagypéntek és a húsvét üzenete a keresztyén hitben szorosan össze van kapcsolva. Az evangéliumok ezeket a történeteket írják le lehangsúlyosabban. A bibliatudósok egybehangzó véleménye szerint a passió történet és a feltámadást leíró igeszakasz az a pont, ami köré az egész evangélium felépül. Talán furcsának tűnhet, de nem teljesen értelmetlen, ha azt mondjuk, hogy az egész Biblia olvasását ezen igeszakaszokkal kellene kezdenünk.

Az Emmaus felé tartó tanítványok esete egy nagyon tanulságos történet. Jeruzsálemtől távolodva egymás között beszélgettek az átélt élményekről. Arról volt közöttük szó, amit ők megláttak, és érzéltek. Ott volt bennük a csalódottság. Olyanok lehettek, mint egy vesztes csata után a hazafelé tartó vert sereg katonái. Korábban sok remény volt bennük, de csalódnuk kellett. Levonták a végkövetkeztetést: igazságtalan a világ, vereséget szenvedtünk, pedig mi bízunk a győzelemben. Az ember legtöbbször ezeket látja. Igazságtalan a világ, mert nem a mi elképzelésünk szerint mennek a dolgok. Az emberi élet legnagyobb megoldatlan kérdése –ön maga elmúlása- még inkább csalódottá és pesszimizmává teszi a létezését magát. Saját szűk értelemben vett látásunk miatt nem vesszük észre a történelem mögötti isteni akaratot. Pedig végi mellettünk jár az Isten. Ott van mellettünk az úton. Mi mondjuk a magunkét, az Isten pedig ve-

lünk együtt halad, csupán mi ezt nem vesszük észre. Olyan tanulságos a bibliai történetben az, amikor Kleofás azt kérdezi a Feltámadottól: Egyedül te nem tudod, amit egész Jeruzsálem beszél? Igen, az ember sok esetben hasonló módon vonja kérdőre az Istent. Minden ember látja, mindenki tud róla, mindenki számára nyilvánvaló, akkor az Isten miért nem tudja? Pedig tudja az Isten, csak másként mint mi, emberek. Tudja azt, hogy miért van szükség az árulásra, a megáldozásra, a szenvedésre. Az ember javáért!

A nagypéntek eseménye és a húsvét hite alázatra kell,

hogy tanítson bennünket. Ebben az életben csak annyiban van igazunk, amennyiben az Isten igazságából felfedezünk valamit, és azt saját életünkre érvényesnek fogadjuk el. Az összes többi látásunk, jobb esetben, csupán semleges és fölösleges, rosszabb esetben egyenesen engedetlenség és bűn által meghatározott. Nagy lehetősége a nagypéntek üzenetének, hogy ma élő emberek mindent felfedezzük.

A nyitott sír és a mellénk szegődő Megváltó pedig reménységet ad az emberi élet számára. Hittel fogadhatjuk el, hogy Ő legyőzte a halált, és első zsengeje a mi feltámadásunknak. Kérjük Isten Szentlelkét, hogy a mi szemeink is megnyíljanak, és megismerjük a hozzánk megváltó szeretetével közelítő Istent.

Géresi Róbert

Jablonca református temploma

A FELTÁMADÁS HITÉBEN MEGÉLT HÚSVÉTOT KÍVÁN MINDEN KEDVES OLVASÓNAK A SZERKESZTŐSÉG

Juhász Gyula: Húsvétra

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tűzében égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!
Köszönt e vers, élet, örökön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szívemnek már a gyász is röpke álom,
S az élet: győzelem az elmúláson.

Húsvét, örök legenda, drága zálog,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,
Öröm: neked ma ablakom kitérom,
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!
Virágot áraszt a vérverte árok,
Fanyar tavasz, hadd énekellek én.
Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Nem csókolt csókban, nem dalolt dalokban!

Egy régi húsvét fényénél borongott
S vigasztalódott sok túnt nemzedék,
Én dalt jövőndő húsvétjára zsongok,
És neki szánok lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágba és piros virágba
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!

Tavaszi vagyok! És akkor...?(!)

„...és az Isten békessége legyen és maradjon mindnyájunkkal. Ámen.”

Tavas van, zöldülő remények, frissülő hit, rózsaszín szeretet és... tavaszi fáradtság. Nem akarok hangulatromboló lenni, de mindez Istenbe vetett mély bizalom nélkül nem sokat jelent. Arra gondolok, hogy az ember mindig szeret saját magának célokat kitűzni, belemerülni pillanatnyi feladatokba, a bűjt alkalmából megfosztani magát sokadlagos dolgoktól, s mindezt oly annyira „lekesen” csinálja, hogy a jó Istenről el is feledkezik... Vagy legalábbis arról, hogy talán az Ő áldása is szükséges a végkimenetel „sikerességéhez”, hiszen úgy gondolja, saját erejéből is képes rá, lelkesen elbizakodik. Ha feladatainkat, „bűjtölésünket” nem szeretettel és Istenbe vetett reménnyel végezzük, hamar véget ér a zöldellő rózsaszín frissesség, hiábavalósággá válik. Értjük, elfogadjuk ezt végre? **A bűjt nem arról szól, hogy az ember megfossa magát valamitől, hanem hogy gazdagodjon valamiben!** Nem késő. Ha most nem sikerült, nem kell ehhez hivatalos bűjti időszakot hirdetni, sem egyház, sem állam által. Szabd meg saját magad számára, mit és hogyan kell rendbe tenned az életedben, hogyan segíthetsz másokon, valósítsd meg saját lelki bűjtödét évszaktól, hangulattól függetlenül. Végy példát a karácsonyi téveszmékből: „teljenek ezek a napok a szeretet fényében” – miért? Az év többi napját hogyan töltsük? Elnézést kérek a felbuzdulásomért, de egyszer ezt is le kell írnom... Kérem a jó Istent, hogy ne büntesse az emberiséget olyannyira, mint ahogy azt megérdemljük.

Jézus Krisztus meghalt bűneinkért, a jó Isten Fiát adta értünk, hogy bennünket bűneinktől megmentsen... Az ember a mindennapokban annyira elhanyagolja hitét, hitének bensőségességét, valóságát. Nem látja, nem érzi, nem tapintja, szóval mintha bátran kétkedhetne benne. Ebbe a „fejmosásba” magamat is beleértem, hiszen amikor rossz történik, sokszor én is elbizonytalanodom és kétkedem. Aztán sírok, és bocsánatért esedezek, mert oly balga voltam. Akármennyire is fogadjuk, hogy többé nem vonjuk kétségbe a jó Isten szeretetét és mindenhatóságát, emberi bűnös mivoltunkból kifolyólag biztosan megtesszük még. Nem ítélekem, hanem valójában megvallom saját szabadakarat-kalózkodásomat. Ezt talán gyakrabban is meg kellene tennem, hogy erősödjön a hitem és hitbéli „biztonságom”.

Őszintén megvallva, ma, mikor munkából hazafelé tartottam épp azon gondolkodtam, hogy most igazán írhatnék kedves cikket, amiben senkinek semmit nem vetek a szemére.

Erre hazajöttem, megkezdtem írni, és lásd, hol tartunk. ☺ Valójában olyan jó lenne, ha az ember egyszerűen nem lenne képes haragudni, mérgelődni, idegeskedni, stresszelni, hanem bizalommal imává formálni kétségeit, kéreseit, és elfogadni a jó Isten döntését, megoldását. Egyszerűen fegyelmelnünk kell (nem kötelező, de a cél érdekében határozottan ajánlott) saját magunkat, hogy tavasziasan lelkendező, mindennap megújuló erővel kezeljük életesevényeinket. Ha már annyira elégedetlenek vagyunk a bűnös világgal, próbáljunk legalább mi tenni a legjobbat. Ugyanis nekünk csakis saját tetteinkért kell majd színt vallanunk, nem az egész világért.

Tavaszi fáradtság és reménység. Oly nehéz a mindennapokban összekapcsolni ezt a kettőt. Az ember valahol mindig látja, érzi, hogy van értelme és pozitív kimenetele a dolgoknak, de a másik oldalon oly könnyen adja fel „vágyait” és a valódi törekvés átalakul de-

Simon András grafikája

presszióvá. Úgysem lesz jó, mindig fennáll a lehetőség, hogy a jó elmúlik, a gonosz ott áll minden sarkon, és „édességet” osztogat. Ez így van, de ne felejtjük már el, hogy van egy Mindenható a „fejünk felett”. Az Ő szeretete, békessége legyen velünk minden nap..

Kívánom Neked kedves Olvasóm, hogy találj meg benső és külső elhívatásodat, adj neki kellő figyelmet, türelmet és időt, hogy kibontakozzon, és áldássá alakuljon akár csak a Te, akár mások életében-, életén keresztül. Lehet, pillanatnyilag még nem érted, de tedd meg a Tőled telhető legtöbbet. Ekkor válik igazi értéké.

Édes Istenünk! Köszönjük, hogy a mindennapokban bűnös voltunkat figyelmen kívül hagyva őrizel, és óvsz bennünket. Soha nem tudhatjuk, épp mi mindentől védtél meg bennünket aznap, csupán hálát adhatunk, hogy életben vagyunk és végezhetjük mindennapi

feladatainkat. Köszönjük, hogy mindig készítesz számunkra pozitív lehetőségeket, erőt adsz, mosolyt formálsz ajkunkra egy-egy pillanatnyi megmozdulásért. Kérünk Urunk, ha esetleg elfeledtük, hogyan kell örömmel és önzetlenül fordulni mások felé, add, hogy újra megtanuljunk és elsajátítsuk, hogy nem büszkeségünk legyen a legfőbb, hanem az, hogy szeretetedet hirdessük szerte a világ leghétköznapiabb eseményeiben. Add, hogy szeretettel forduljunk felebarátainkhoz, ismerőseinkhez és ismeretlenekhez, hiszen lehet, hogy ezzel is elindítunk valamit abban a másik emberben. Add Atyánk, hogy jobb emberek legyünk minden nappal, minden perccel, hogy ne öröljük magunkat bizonyos személyre szabott gondokkal, hanem meg tudjunk békélni, és megbékíteni másokat is.

Adj Urunk mindennapon lelki békességet, hogy a Feltámadás ünnepén valóban feltámadjon bennünk is a lelki erő, melynek segítségével újult erővel látunk hozzá a további harcok megvívásához. Hiszen Te velünk vagy, és ha kérünk Téged, megerősítesz bennünket. Add Atyánk, hogy kételkedésünket imává formálhassuk, s áldássá legyenek gondolataink, tetteink... Adj Urunk tavaszi, lendület teljes lelkületet...

1. Legyen áldás az úton, amit ma kezdesz el, legyen veled az Isten, kérjük, kíséreljen el kérjük, oltalmazzon meg, és adjon neked erőt utadon vezessen, formáljon, szeressen, legyen a te őriződ.

2. Legyen áldás az úton, amit ma kezdesz el, tegye jóvá az Isten, amit te rontasz el! kérjük, lényeg ragyogja lábad elé a fényt! lásd meg, hogy utadon Isteni oltalom vigyáz rád és szeretve félt!

3. Legyen áldás az úton, amit ma kezdesz el, legyen erőd és türelmed, ha szenvedni kell! legyen erőd szeretni, utolsó lenni, ha kell, szívesen szolgálni, hálaival áldozni, Jézusra mutatni fel!

4. Legyen áldás az úton, amit ma kezdesz el, öröm kíséreljen végig, amíg úton leszel! legyen boldog életed, és mindig az övé! szívünkben szeretünk, imában kíséreljen, életed célja felé!

Szöveg: Vándor Gyula

A LÓNYAY GÁBOR POLGÁRI TÁRSULÁS

A 2016-os évben a Lónyay Gábor Polgári Társulás számára felajánlott 2%-os adórészből 8.685,52 Eurót utalt át az adóhivatal. Lapzártáig a következő gyülekezetek küldték el igazolt nyomtatványaikat, s kapták meg a nekik járó támogatást:

1. Abara	11. Nagybalog
2. Bacska	12. Nagyida
3. Bajánháza	13. Párkány
4. Barsbaracska	14. Sacca
5. Bés	15. Sőkszelőce
6. Deáki	16. Tornagörgő
7. Deregyő	17. Vaján
8. Felsőlanc	18. Vajkóc
9. Iske	19. Zemplén
10. Jablonca	20. Zsarnó

A Lónyay Gábor Polgári Társulás ebben az évben is kész fogadni az adófelajánlásokat a megszokott feltételek teljesítésével.

Csoma László, Igazgató

B I B L I A O L V A S Ó

1. H.	2Sám 10	ApCsel 5,17-32
2. K.	2Sám 11, 1-13	ApCsel 5,33-42
3. Sz.	2Sám 11,14-27	ApCsel 6, 1-7
4. Cs.	2Sám 12, 1-14	ApCsel 6, 8-15
5. P.	2Sám 12,15-23	ApCsel 7, 1-16
6. Sz.	2Sám 12,24-31	ApCsel 7,17-43
7. V.	2Sám 13, 1-19	ApCsel 7,44-53
8. H.	2Sám 13,20-39	ApCsel 7,54-60
9. K.	2Sám 14, 1-20	ApCsel 8, 1-8
10. Sz.	2Sám 14,21-33	ApCsel 8, 9-25
11. Cs.	2Sám 15, 1-12	ApCsel 8,26-40
12. P.	2Sám 15,13-23	ApCsel 9, 1-9
13. Sz.	2Sám 15,24-37	ApCsel 9,10-19a
14. V.	2Sám 16, 1-4	ApCsel 9,19b-30
15. H.	2Sám 16, 5-14	ApCsel 9,31-43
16. K.	2Sám 16,15-23	ApCsel 10, 1-16
17. Sz.	2Sám 17, 1-14	ApCsel 10,17-23a
18. Cs.	2Sám 17,15-29	ApCsel 10,23b-48
19. P.	2Sám 18, 1-18	ApCsel 11, 1-18
20. Sz.	2Sám 18,19-32	ApCsel 11,19-26
21. V.	2Sám 19, 1-9a	ApCsel 11,27-30
22. H.	2Sám 19,9b-15	ApCsel 12, 1-5
23. K.	2Sám 19,16-31	ApCsel 12, 6-19
24. Sz.	2Sám 19,32-40	ApCsel 12,20-25
25. Cs.	2Sám 19,41-44	ApCsel 13, 1-12
26. P.	2Sám 20	ApCsel 13,13-22
27. Sz.	2Sám 21, 1-14	ApCsel 13,23-37
28. V.	2Sám 21,15-22	ApCsel 13,38-52
29. H.	2Sám 22, 1-25	ApCsel 14, 1-7
30. K.	2Sám 22,26-51	ApCsel 14, 8-20
31. Sz.	2Sám 23, 1-7	ApCsel 14,21-28

M Á J J U S

Missziós célú Pokémon?

Vasárnap délután már zárva a templomajtó. Vasárnap délután még az a bizonyos falusi csend is csendesebb. Bár egy ideje hétvégeként, furcsa nyüzsgés veri fel az utcákat. Jellemzően nem helyi fiatalok téblábolnak a kovácsoltvas kerítés előtt. Ilyenkor az ember először automatikusan arra gondol, bizonyára kirándulók, átutazók kíváncsiskodnak, akik benéznének a templomba, esetleg a falu történelméről is hallanának néhány keresetlen szót. De nem. A fiatal emberek csak puszognak egymás között, és egymásra sem nézve, a telefonjukba mélyedve közlik egymással, hogy ez a református parókia. Voltak, akik percekig nyomták a kilincset, hátha kinyílik az ajtó. Mások felfedezték, hogy a két ajtó egyike nyitva van és élénk csatakiáltással az ajtukon be is vonultak. Előfordult már, hogy ilyenkor némi kárörömmel arra vártam, vajon mikor szagolja ki őket a németjuhász keverék és csap élénk ugatásba, és vajon melyikük szalad majd gyorsabban? Volt, aki a kapu előtt várt érkeztemben és udvariasan megkérdezte, bejöhet-e, majd dolgavégeztével szintén udvarias köszönéssel távozott. Aztán az egyik soros gyerekcsoport felvilágosított, hogy a Bocskai-szobor mellett márpedig

Pokémon van. Érte van hát a hirtelen megnőtt érdeklődés, hajcihő és kilincnyitogatás. Az ember ilyenkor gondolkodik egy sort, mihez kezdjen a Pokémonnal, melynek köszönhetően, ha a hívei számában nem is, de a templomudvar iránti érdeklődésben érezhető növekedés tapasztalható. Egyáltalán milyen álláspontra helyezkedjen ezzel az új és népszerű mobiltelefonos alkalmazással kapcsolatban, amely nemcsak Amerikát, de lám az ő kis faluját is egycsapásra meghódította.

Merthogy egy német egyházi portál cikkírója máris komoly missziós lehetőséget remél a rajzfilmfigura-gyűjtőjáték népszerűségétől. A gondolatmenet szerint, az alkalmazás segítségével fel lehetne kelteni a lelkes lépegetők figyelmét és érdeklődését az egyházi intézményekre, templomokra és gyülekezetekre. Mégpedig úgy, hogy a résen álló lelkészek és gyülekezeti tagok megszólítanák a lelkes rajzfilmfigura-keresőket, személyes beszélgetést kezdeményezve velük Istentől, és úgy egyáltalán erről a Pokémon-gyűjtőjáték világról, és végül meghívnák őket egyházuk eseményeire. Oda, ahová maguktól amúgy nem térnének be. A cél érdekében a szerző fizető Pokémon-csalik elhelyezését javasolja

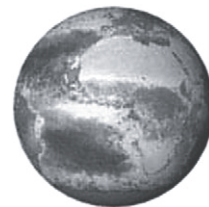
az istentiszteleti, bibliakörök helyszíneire, ahol bizvást hamarosan megjelenének maguk a játékosok is. A felvetés persze igencsak megosztja az olvasókat, az egyház tagjait. Merthogy vannak, akik az ötlet nyomán az istentiszteleteken Pokémon-kereső embertömeget vizionálnak, megint mások úgy vélik, az egyház hasznosabb ötleteket is nyújthat az istenkereső fiataloknak. Sokan azonban semmi kivétlenül nem látnak a missziós célú Pokémonban, azzal érvelve, hogy a keresztyén egyház, úgy ahogy az eddigi kétezer éves történelme során tette, a jelenben is élhet és élnie is kell a kor adta lehetőségekkel, eszközökkel. Így akár a Pokémonnal is. Kérdés persze, hogy az egyház-közeli pokémonozás segítene-e a lelkek megnyerésében? Lenne-e, aki egy sikeres játék után bebállana a templomba is, és akár vissza is járna oda? Erre egyik tábor hívei sem tudhatják a választ.

Fábián Tibor

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

Néhány különbség Luther és Kálvin között

A PROTESTÁNS HIT KÉT „BAJNOKA”
EVANGÉLIUMI KERESZTYÉN OLVASATBAN

Az Európai Evangéliumi Aliansz, az EEA, együttműködve az Evangéliumi Világaliánszszal és a spanyol Protestante Digital.com-mal, elektronikus weblapjukon, az Evangelical Focusban sok érdekes cikk között találhatja az érdeklődő azt, ami 10 különbséget szed ujjhegyre, ami a két nagy reformációs irány, Wittenberg és Genf, valamint reformátoraik, Luther és Kálvin gondolkodásában jól érzékelhetően rajzolódik ki. Szemlélnkben a legfontosabb és legjellegzetesebb differenciákat soroljuk fel. (Forrás: evangelicalfocus.com) Szemleirő: Dr. Békefy Lajos

Protestáns profil – megtisztított egyház ész és szív megújulásával, mentálisan és belső normákkal, az adok-veszek kalmárteológia ellen

Luther nem tudatosan indította el a reformációt, annak kezdete más dimenzióban gyökerezik. Nyilván felsőbb fórumhoz megy vissza, a *solus Christushoz*, egyedül Krisztushoz, meg a *sola gratia* mennyei Atyjához. Luther a szerzetesi cellacsendben, meg a viharos thüringiai erdőrengeteg villámszabdalta sötétjében nem is gondolhatott másra, mint arra, hogyan jut könnyörülő, megmentő Istenhez. Hogyan lehet részese a kegyelemnek, s annak a megtisztult egyháznak, ahol nem sülyed le és el semmi sem a biznisz, a korrupció szintjére, a lelki adok-veszek *kalmárteológiájára*, a búcsúcédulák, sem egyéb erkölcsi és hatalmi fertő mély szakadékába. Nem véletlen, hogy 95 tételének első pontja a megtisztult egyház és emberi-közösségi élet felé mutat, amikor híres tétel sorát ezzel kezdi: Urunk és Mesterünk azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen. Nyilván nem állandó öngyötres, flagelláns, önkorbácsoló, sivatagba vonuló világtól elfordulás formájában, hanem a bűnbánat- megtérés-megújulás-gyümölcsstermő élet folyamatában élés, iskolázás, feljebbjutás által. Bizonyos, hogy Pál apostolnak Titusshoz írt leveléből az ő szívét is megfoghatta ez az Ige: „Minden tiszta a tisztának, de a tisztátalanoknak és a hitetleneknek semmi sem tiszta, sőt szennyes mind az elméjük, mind a lelkiismeretük” (Tit 1,15). Mi lenne más ez az Ige, mint a reformáció gondolkodásban és érzelmekben, észben és szívben, mentálisan és belső, evangéliumi normarendszerben megújító, azaz a teljes embert megtisztuláshoz juttató visszaalakítása a krisztusi mintára? Nem légből kapottan jött mindez Luther gondolatvilágába, hanem Isten fantasztikusan, előrelátóan, bölcsen előkészítő munkája gyümölcseként. Hiszen Ő adta, küldte Európa térképére, útjaira, népei közé az előreformátorokat, s a kortársakat, köztük a horvát Matthius Flacius Illyricust, a felnémet Urbanus Rhegiust, a sváb Johannes Brenzt, a porosz Martin Chemnitzet. Luther melléje adta a Gondviselő Philip Melanchthont, Németország iskola-mesterét, professzorát. Luther éles szemű önismerettel írta: „Nyers, féktelen, indulatos, hadakozó természetű ember vagyok. Arra születtem, hogy harcoljak a számtalan szörnyel és ördögökkel, melyek körülvesznek. Sziklátak és köveket kell elmozdítanom, bogáncsot kell gyomlálnom, tövist szaggatnom, vad rengeteget tisztogatnom. Philip mester szelíden és gyengéden jelenik meg, örömmel locsolva azokat az ajándékokat, melyeket Isten plántál általa”. Luther tehát és a reformátortársak egy nagy tábor vezetői voltak, amihez aztán becsatlakoztak

olyanok, mint Martin Bucer Elzászból, Huldrych Zwingli Zürichből, Heinrich Bullinger szintén Svájból, Theodore Beza Genfből. És természetesen, s mindenek előtt Kálvin János, akiről tanítványa, majd a skótok reformátora, John Knox ezt írta: „Krisztus legtökéletesebb iskolája, ami a földön egyáltalán létezhet az apostolok kora után, Genfben található”.

Különbsége, melyek mégis összekötnek – a reformáció első és második generációja

A sok, reformátori profilt adó lelki, teológiai sajátosság között akadtak jellegzetes különbségek is –hála Istennek. Talán alapvetően abban rejlik a különbség Luther és Kálvin között emberi, biográfiai tekintetben, hogy Luther 26 évvel, egy egész generációnyi idővel volt idősebb Kálvinnál. A kis Jean még csak nyolc éve volt, amikor Luther már beverte a szögeket a Vártemplom ajtajába. A reformáció első generációjának volt Luther a tagja, a második generáció toronymagas zsenije pedig Kálvin volt. Luther könnyeinek, szavának és munkásságának volt köszönhető Kálvin reformátori másodgenerációs érettsége. No meg a francia és a német mentalitás, kultúra, hagyományok árnyalatbeli különbségeinek.

A próféta, meg a rendszerező elme

Mindketten a keresztyénség nagy tanítói voltak. Luther mégis inkább egy új mozgalom nagy prófétája volt, utat készített a reformáció következő nemzedékeinek. Keresztelő Jánoshoz fogható útkészítő volt. Nem véletlenül hasonlították őt a tűzhöz, és ellenállhatatlan elméhez. Kálvin kifinomult francia-latinos jogász elmevel, szellemi eleganciával érkezett a küzdőterre, és kivételes elmeével tette reflexió tárgyává a reformáció jellegzetességeit. Rendszeresen és módszeresen fejtegette ki a megújított keresztyén vallás rendszerét Institutio-jában.

Extrovertált és introvertált lelki alkotók

Luther szinte feltűnően kifele forduló személyiség volt. Mindig vendégekkel volt tele a háza Wittenbergben, szeretett viccelődni, nagyokat

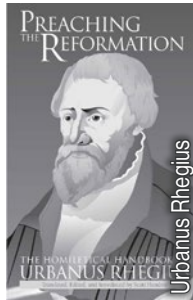

Martin Chemnitz

nevetni baráti körben. Kálvin alig vett részt ilyen formában a nyilvánosságban. Szinte állandóan papi talárjában jelent meg mindenütt a város utcáin és a magisztrátusban, az önkormányzatnál, meg a templomban. Nem annyira a pásztori munkát akarta ezzel megbecsültetni, hanem azt az értéket, amit Isten őreá bízott. William Farel, atyai barátja lejegyzte: „Isten felhasználja tanultságodat, műveltségedet arra, hogy helyesen kormányozd az Ő egyházát”. A kapitány nem járhat matróruhában!

Luther a pásztor, Kálvin a professzor

Ugyancsak személyiségükben rejtett annak az oka és magyarázata is, amivel az emberek között és előtt kitértek. Luther nagyformátumú férfiú volt, alkailag is, de lelkiületileg is. Ma azt mondanánk, karizmatikus, dinamikus személy volt. Tömegek táplálkoztak, töltöztek fel élet-erejéből. Kálvint a követői inkább intellektusa miatt szerették, mint testi feltűnése miatt. Embereket vonzott oda csendesen Isten dicsőségének a sugárkörébe, állandó koncentrátsággal Isten jelenlétére. Ami inkább a levett sarukat követelte meg tőle, semmint a söröskancsó vagy a borospohár múltó vidadalmát. Kálvin prédikációi sokkal gazdagabban szólítják meg az emberek intellektusát, értelmét, gondolatait, mint Lutheré. Wittenberg pásztorja a szív húrjait jobban pengette, mint Genf pengeéles intellektusú, vitatkozó, érvelő teológiai professzora.

Urbanus Rhegius

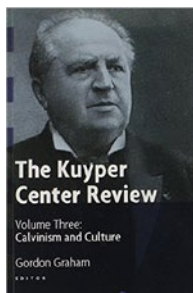
Johannes Brenz

Megigazítás vagy Isten dicsősége? – szenvedélyes bibliakutatók

Mindkét reformátor szenvedélyes bibliakutató volt. Az a prizma, amin keresztül értelmezték az evangéliumot, nem volt ugyanaz. Luther igen erősen koncentrált a hívő ember megigazításának nagyszerű tanítására. Szoteriológiai, megváltással, üdvösséggel kapcsolatos nézeteit átjárta az üdvözítő hit személyes szükséglete és igénye, és Krisztus vigasztalásának édes öröme. Kálvin is hitte ezt, semmi kétség efelől, de erősen hitte és azt is tanította, hogy a megigazítás ellenpólusán ott kell állnia Isten dicsősége felismerésének, elismerésének és szolgálatának – mégpedig az élet minden területén. Amiként azt legkarakteresebben a 20. század elején a holland református miniszterelnök, Abraham Kuyper kifejtette, tanította, élte. Mindenben (politika, gazdaság, kultúra, művészetek, pénzvilág, egyház) Isten dicsőségének a feltétlen szolgálata! Kálvin gondolkodásában igazi csodaként nem az jelent meg, hogy a bűnös ember megbocsátást találhat hit által, kegyelemből Istennél, hanem az, hogy az üdvösség következtében a bűnös ember dicsóíthati Istent és szolgálhatja az Ő dicsőségét. Luther számára a hitnek volt hangsúlyos szerepe, Kálvin számára a kegyelem bizonyosságának.

Az úrvacsora értelmezése?

A reformáció kezdetekor a kulcstémák egyike volt az úrvacsora. 1529-ben Luther és Zwingli nézeteiben mutatkozott meg a különbség. Luther az úrvacsorában Krisztus csodálatos jelenlétét látta, az elemek „fölött, alatt, bennük”. A zürichi Zwingli ezzel szemben azt vallotta, hogy az úrvacsora nem más, mint jel, és szimbólum, ami a szentek emlékeztetésére adatott. Semmi módon nem lehet jelen Krisztus fizikailag az úrvacsorában. Em-lékvacsora ez, nem több, de nem is kevesebb. Kálvin pedig mindkettő-

The Kuyper Center Review

Volume Three: Calvinism and Culture

Gordon Graham

júkkal és egyikükkel sem értett egyet. Krisztus Kálvin szerint spirituálisan van jelen a úrvacsorában. Amit Luther fizikailag értelmezett, azt Kálvin teljesen spirituálisan tekintetett, azaz a hívők szívében van jelen Krisztus.

Heinrich Bullinger

Állam és egyház kapcsolatáról

Jelentős eltérés mutatkozik Kálvin és Luther között az állam és az egyház viszonyát illetően. Ez talán összefügghet kettejük különböző szocio-kulturális környezetének az eltéréseivel is. Luther abban a még középkori Németországban élt, ahol fejedelmi hatalommal vezették az adott területet, várost, régiót. Luther megengedte a kormányzó hatalomnak az egyház felügyeletét. Kálvin, a másfajta svájci kantonális rendszerrel összefüggésben, semmiféle beleszólást nem engedett az államnak az egyház ügyeibe. Az egyház egyedül és önmaga köteles irányítani belső és külső ügyeit. Mindkettőnek, az egyháznak és az államnak is teljesen autonómnak kell maradnia a másikkal szemben. Ebből következik, hogy Kálvin sokkal nyitottabb volt arra a gondolatra, hogy a hívők alakítsák, formálják, változtassák meg a társadalmat azokkal az értékekkel, amiket a Szentírás tartalmaz. Luther sokkal inkább foglalkozott a vallásos, spirituális elhívással, mint a társadalom alakításával.

Kereszttség

Mindketten a gyermekkereszttséget tartoták fontosnak. De miért? Hatását illetően már eltért a véleményük. Luther sákramentum értelmezésében a kereszttségnek üdvösséghez tartozó szerepet tulajdonított, mindegy, hogy gyermek vagy felnőtt részesül abban. A kereszttségben a Szentlélek adatik a megkereszteltnek, aminek révén eljutnak a Jézus Krisztusba vetett igaz hitre. A bűnök bocsánatot kapnak, a halál és az ördög már legyőzött, az örök élet pedig adományként java a hívőnek – amint Luther a Kis Kátéban kifejtette. Kálvin szerint a kereszttség külső jel, amivel a megkeresztelt beiktatást nyer a látható egyházba. Isten népe áldott közösségébe lépünk be ezzel, de nincs a kereszttségnek üdvösségre segítő ereje.

Martin Bucer

Törvény és evangélium

Mindkét reformátor hitt a törvény erkölcsi, pedagógia és normatív használatának a fontosságában. De Luther Kálvinnal ellentétben inkább negatív jelentőséget tulajdonított a törvénynek. Kálvin sokszor hangsúlyozta a törvény pozitív aspektusát a hívők megszentelődése szempontjából. Isten áldó akaratának a tökéletes kifejeződését látta Kálvin a törvényben, ezért a szentek, a gyülekezeti tagok igazából győnyörködhetnek az Úr törvényében.

*

A felsorolt eltérések sokkal inkább a Lélek gazdagító jó voltát mutatják, mint azt, hogy mi minden választja el a két protestáns felekezetet. A világ 80-82 millió evangélikusa, s közel 90-92 milliónyi reformátussága együtt a kisebb protestáns felekezetekkel a reformáció500-ban hálaadással köszöni meg az Egyház Urának, hogy testvérként és jó szívvvel vihetik tovább a szemléleti hangsúlykülönbségeket. Nagyszerű teremtői fantázia jele, hogy Isten nem robotokat, nem klónozott hominidákat, emberszabású lényeket, hanem egymástól és az anyaloktól csodálatosan megkülönböztetett, istenképző teremtményeket, egyedi lelkeket, személyeket alkotott. Olyan emberfiát, akire gondja van, és kevéssel tette őt kisebbé Istennél! (Zsolt 8). Akik annyi csodálatos megkülönböztetés ellenére mentálisan és lelkiismeretükben még is egyek lehetnek, mert „minden tiszta a tisztáknak”!

GYÜLEKEZETEINK életéből

3in1 MINDENKI – nek!

Az utolsó februári hétvége, jó kis hétvége volt. Igen megál-
dotta az Úr. Szombaton az ifjak jöttek el Kisgérésbe a Zemp-
léni Egyházmegyéből, vasárnap az idősebbek, a 18 pluszos

korosztály. MINDENKI énekelhetett, Igét hallgathatott,
játshatott, tanulhatott Lutherről és Kálvinról a kisgéresi ká-
tésoktól, versenyezhetett, megerősödhetett református identi-

tásban, ihatott Kálvin kávéját (cikória, tej, nádcukor), ehetett
„Luther kolbászt”, ihatott Bora Kata ihletésű sört, sütit lehetett,
beszélgethetett. Köszönjük MINDENKINEK, hogy eljött,
igyekezett jól érezni magát, igyekezett hozzátenni ehhez az
alkalomhoz, hisz MINDENKINEK jó, ha egy erős református
közösség él itt Bodrogközben, akiknek MINDENKI fontos,
minden bányájára az Úrnak. Már ennyi is jó lett volna ah-

hoz, hogy a reggeli kávémat elégedetten igyam meg, DE!!! A
mi Istenünk ajándékozó Isten, és még egy Oscar díjjal is meg-

ajándékozott a MINDENKI c. filmért, amit MINDENKI
magának érezhet, aki magyarnak érzi magát. Végül is igaza

van annak a kisfiúnak, aki hazamenve azt mondta anyukájá-
nak: „anya, a pap néniék megnyerték az Oscart!”, mert az is-
kolában hétfőn reggel, ezt mondtam köszöntés helyett: „meg-
nyertük az Oscart!” Igen, megnyertük az Oscart, igen, volt
egy áldott hétvégénk, MINDENKINEK, akik engedik, hogy
megajándékozza őket az Isten.

Blanár Gabriella

Háromévnnyi összefoglaló egy maroknyi gyülekezet életéről, tevékenységeiről

Mátyóc-Vajkóc az Ungi Egyházmegyénk legkisebb gyüle-
kezete, legkeletibb részén, Ukrajna határmentén terül el.

Öröm tölti el szívünket, amikor a számunkra nagyon ked-
ves Református Újságból olvasunk egyházmegyéink egy – egy

gyülekezetéről szóló alkalmakról, tevékenységekről. Mi is Isten
segédelmével igyekszünk megünnepelni minden nevezet-
es alkalmat.

Az elmúlt három évben történt eseményeink:

40. születésnapján köszöntöttük Nagytiszteletű lelképász-tornónk, Nt. Kondásné Béres Henriettát – kifejezve szeretetünket és bizalmunkat, hogy Isten útján továbbra is terelgesse kis nyájunkat.

Ünnepeltük egy 50-ik, egy 70-ik és három testvérasszonyunk 80-ik születésnapját, akik mögött hosszú életút rögzös állomásai vannak. Istennek adtunk hálát életükért.

Nem mindennapi eseménynek voltunk részesei. Nagypénteken, amikor a kereszténység szívében gyász van – Jézus Krisztus halálára emlékezünk. Mi is emlékeztünk. Az Istentisztelet keretén belül részesei voltunk felnőttkori keresztelésnek és konfirmálásnak. Egy nőtestvérünk Isten és a gyüleke-

zet előtt tett bizonyosságot hitéről. A 42. zsoltár eléneklése után a Nt. lelkész úr kérdésére magabiztosan felelt – „Igen, Isten követője akarok lenni és az Ő útjain haladni.” A keresztesség sákramentumának kiszolgáltatása is megható volt – amikor felnőtt korban dönti el az ember hovatartozását. A gyülekezet nőtestvérei is készültek erre az alkalomra egy – egy verssel és az Ároni áldás eléneklésével. A Nt. lelkész úr János evangéliumának 3,16 igéjével köszöntötte, és indította e magasztos útra. A presbiterek egy – egy szál rózsával gratuláltak.

Lélekszámunk két kereszteléssel gyarapodott.

Olvastam egy heti lapban „hová lettek a menyasszonyok?”

A mi kis templomunkban, Isten színe előtt három pár kérte Isten áldását közös útjukra. Az egyik menyasszony Budapestről utazott haza, hogy szülőfalujában, szívéhez oly közel álló templomában kérjen áldást életükre. Ez az esküvő azért is emlékezetes számunkra, mert egy példamutató esemény volt. Az ifjú pár azzal a kívánsággal fordult a gyülekezethez, hogy akik megtisztelik őket gratulációjukkal, a virágra szánt összeget egy erre az alkalomra kitett perselybe helyezték. Ezt az összeget – 250.-€ - nem sokkal később Hajdúdorogon, Debrecen mellett egy édesanya halála által árván maradt 9 gyermek családnak adományozták. Az édesapa általuk köszönte meg az adományt, és meghatottsággal kérte Isten áldását a gyülekezetre és mindazokra, akik hozzájárultak. Az Úr vezérelte őket erre a jószívű adakozásra „Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” 2Tim. 1,7.

Minden második héten, bibliaórán veszünk részt, amit a beszolgáló Nt. lelkész úr vezet. Ez egy nagyon áldott együttlét, ahol egy – egy bibliai ígérés által és énekek gyakorlásával erősítjük hitünket.

Az egyházi bál is hagyománnyá vált.

A „kántálás” évtizedek óta működik. Karácsony szentes-téjén, a katolikus hívekkel, harmonika kíséretével, egy szívvel, egy lélekkel dicséjük, és magasztaljuk a megszületett Krisztusunkat.

Betegeinket is meglátogatjuk és imádkozunk gyógyulásukért. „És a hitből való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti őt.” Jakab 5,15.

Most várjuk a tavaszt, az Áldozócsütörtököt, amikor a Nt. lelképász-tornónk három konfirmandust készít fel, hogy majd vallást tegyenek hitükről.

Alázatos szívvel köszönjük meg az Úrnak, hogy részesei lehettünk ezeknek a meghitt alkalmaknak. Mindaz, amiért hálát adunk és adunk az Ő ajándéka és szeretetének jele irántunk.

Legyen mindenért Istené a dicsőség!

Kondorné Balogh Katalin - presbíter

Beszámoló az Abaúj-tornai Egyházmegye területén megtartott Gyászévtized a reformáció eszméiért című konferenciáról

Az istentisztelet elején Nt. Varga Zoltán, az Abaúj-tornai Egyházmegye esperes-helyettese köszöntötte a gömöri és az abaúj-tornai gyülekezetek képviselőit a Zsolt 115,1.3.9-13 alapján. Megkülönböztetett szeretettel és tisztelettel köszöntöttük a rozsnyói templomban a megjelent igehirdetőt, Nt. Jaap Doedenst, aki admiral de Ruyter szülővárosának,

Vlissingen, lelképász-torként szolgált több éven át, valamint a konferencia előadóit és résztvevőit.

A 42. zsoltár első versének eléneklése után, felhangzott a lelképász-tor imádsága és igeolvasása, majd a gályarabok éneke szólt erőteljesen: „Térj magadhoz, drága Sion,...“ A prédikációban a lelképász-tor kihangsúlyozta

a szilárd és egyenes magatartást, az eltántoríthatatlan evangéliumi reménységet, amit a gályarabok képviseltek. Szolgák voltak mindnyájan, mint Pál apostol is. A hit és a reménység együtt tartotta meg a gályára menő és gályáról hazatért lelképász-torokat. Az istentiszteleti rész a 398. dicséret eléneklésével ért véget: „Úr lesz a Jézus mindenütt.”

Az igehirdetést követően felhangzott Csiha Kálmán, nyugalmazott püspök, gályarab-leszármazott Gondolsz-e rájuk című verse Havran Dániel, a Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolája 7. osztályos tanulója, tolmácsolásában. Az ifjak, Ibos Bálint és Krisztof Bálint, énekhangján keresztül hallhattuk a biztatást Szkárosi Horváth András 380. dicséretünkön keresztül: „Semmit ne bánkódjál, Krisztus szent serege, valamint „Uram tehozád futok” című ifjúsági ének és a Házi áldás megzenésített verssorai is elhangzottak, bennünket erősítve.

A köszönet és hála szavait Nt. Varga Zoltán, az Abaúj-tornai Egyházmegye esperes-helyettese mondta el. Konferenciánk templomi része nemzeti imádságunk eléneklésével ért véget.

A konferencia a Rozsnyói Történelmi Városháza falai között valósult meg, ahol az egybegyülteket, Mgr. Uličný Ibolya, a Rozsnyói Református Egyházközség presbitere köszön-

tötte. Az első előadást „Vitézeink, lelkészeink helytállása” címmel, B. Kovács István, gömörölógus, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Tudományos Gyűjteményének igazgatója tartotta, aki előadásában történelmi leírásban szemléltette a gályarabság lefolyását. Szomorú és megrázó pillanatképek tárltak lelkészeink, presbitereink, gondnokaink és gyülekezeti tagjaink elé.

A második előadást Csorba Dávid, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára tartotta, aki a gályarabkultusról szólt. Az egyéni sorsokon keresztül bemutatta azokat a jellemvonásokat, amik jellemzőek voltak a hazatért gályarab-prédikátorokra. Előadásában arra fókuszált, hogy bemutassa azokat a kultuszi dolgokat, amik „istenítik” a gályarabokat, pedig ők is szolgák voltak.

A szendvicses ebéd alatt, amit a rozsnyói gyülekezet készített, a résztvevők sok mindenre rákérdezhettek az előadóktól és volt lehetőségük elmondani gyülekezetükben előfor-

duló megjelentő gályarab hagyományokat.

Az ebéd után, Czenhe Miklós, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója, kalauzolt el bennünket Szepességre, ahol a családok és a műemlékeken keresztül bemutatta a pazarlásnak a művészetét és az elfeledett kincsek-ről leporolta a ráakódott, több évszázados mázsányi koszt.

A konferencia zárszavát Nt. Dr. Búza Zsolt mondta el, aki a II Tim 3,12 alapján az üldözöttek korszakára mutatott rá, és arra, hogy mindenki a saját gyülekezetében köteles megélni református hitét elkötelezett reménységgel.

A konferencia végén Nt. Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Egyházmegye esperese igelvasásával (Róm 15,1-2) imádságával és áldásosztásával fejeződött be. Kérte Isten gazdag áldását gyülekezeteink életére, majd megköszönte az előadók becses szolgálatát. Egybegyülekezésünk a 90. zsoltár első versének az eléneklésével záródott.

Dr. Buza Zsolt, missziói előadó

Kárpát-medencei borászok és szőlészek találkozója

Idén 5. alkalommal került megszervezésre a BORUM március első hétvégéjén. A háromnapos találkozónak Vámosladány volt a központja.

A Magyar Református Szeretetszolgálat Egyháztáji Programja, melynek vezetője *Kocsis Artilla*, idén is meghirdet-

te a Kárpát-medencei református borászok konferenciáját és borversenyét. Négy országból érkeztek a versenyzők, Magyarországról, Erdélyből, Vajdaságból és az otthon adó Felvidékről.

Ezen alkalmon megrendezésre került a fehér, a rozé és a vörös borok versenye. Közel 130 bor került versenybe.

A kategória-nyertes borok jogosultak lettek a „Magyar Református Szeretetszolgálat Bora 2017” cím viselésére. Ugyanakkor a reformáció emlékévéhez kapcsolódva a kategória győztes borok közül kiosztásra került a „Magyar Református Egyház Bora 2017” cím is.

Miután több mint nyolcvan borász bejelentkezett, első programként a helyi borászok által került bemutatásra a Peszeki Leányka.

A jó hangulatot a zselizi *Pengő Zenekar* szolgálata fokozta magyar népzenék játszásával.

Az áhítatot a helyi lelkész, *Icso Sándor* tartotta Mt. 13:31-33 alapján.

A borversenyen bemutatásra kerültek *Sándor László* borászati jellegű nádképei is. Ugyanakkor megtekinthető

volt egy-egy kép vadászati, lovászati témából is, de látható volt nádból készült tájkép is. Ám a régi foglalkozásokat is visszatükrözte egy-egy kiállított nádkép (Falusi köszörős, Tanyasi disznóvágás, Erdei favágás). A résztvevők elmondása alapján jó volt megmártózni a meleg hangulatot árasztó egyedi műalkotásokban, visszaidézve a nagyszülők, dédszülők használati tárgyait. A nádból készített petróleumlámpa vagy éppen az ingás időmérő a szemléltető gondolatban visszavitték az időben... Az alkotó művész elmondta, hogy megrendelésre is szívesen készít képeket!

Másnap, szombaton, hét degusztátor jelenlétében megtörtént a borbírálat, mialatt a borászok és szőlészek szakmai előadásra vettek részt Léván, miután látogatást tettek a Barsi Múzeumban és a református templomban. Délután látogatást történt a garamsallói pincesorban, majd visszatérve Vámosladányba, estére a *százi cíterazenekar* játéka szórakoztatta a jelenlevőket.

Vasárnap került sor az eredményhirdetésre. A lélek feltöltekéséről Ft. *Fazekas László*, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspök gondoskodott igehirdetői szolgálata által. A helyi pincék meglátogatása után a résztvevő borászok élményekkel telve indultak útjukra hazafelé...

Sándor Veronika

Bensőséges megemlékezés és kopjafaállítás Magyarbődön

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kassai csatájának hősi halottait a közeli magyarbódi református temetőben hantolták el. A rendszerváltás óta a kassai márciusi ünnepségének része a magyarbódi megemlékezés az 1991-ben felavatott kopjafa mellett. Mivel az Ulman István és Pekár József által faragott kopjafát a több mint negyed évszázad alatt az idő kikezdte, a Csemadok, a református egyház és a magyarbódi önkormányzat gyűjtést hirdetett egy hasonló kopjafa kifaragására, melynek bensőséges felavatására vasárnap, március 12-én délután került sor.

Ulman István és Baffy Lajos a kopjafa alkotói (Fotó: Máté László/Felvidék.ma)

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött a helyi református templomban. Igét hirdetett Csoma László, református lelkész, a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület elnöke. Alapigéül szolgált Sámuel próféta első könyvének a 13. része, amely Izráel harcáról szól a filiszteusok ellen. Az igehirdető elmondta, hogy jelen volt az első magyarbódi megemlékezésen, és prédikációjában párhuzamot vont az Ószövetség népének a harcai és a mi harcaink között. Kiemelte a reformáció 500 éves történelmét; közvetlen és közvetett utalásokkal a mának, hangsúlyozva az ige legfőbb üzenetét: Nem lehet kapkodni, nem lehet kétségbeesni! Magyarságunk, megmaradásunk alapvető kérdéseként fogalmazta meg az anyanyelvi ige fontosságát, a hit megtartását és gyakorlását.

Az istentisztelet további részében fellépett a Kassai Magyar Református Gyülekezet Laudate domine énekkara Kovács Edit vezetésével, illetve Nyéky Miklós és Kőteles Natasa, akik zongorán és fuvolán J. S. Bach G-moll szonátáját adták elő. A lélekemelő templomi együttlét végén felhangzott nemzeti imánk és a XC. zsoltár: Tebenned bízunk eleitől fogva...

A templomkertben rövid megemlékezésre került sor néhai Balla József református lelkész sírjánál, aki meghallva, hogy a győztes osztrák sereg parancsnoka, Schlik tábornok megtiltotta a magyar halottak eltemetését Kassán, gyülekezetével együtt vállalta, hogy ők – dacolva az erővel és a hatalommal – eltemetik azokat Magyarbődön.

Balla József emberi és papi helytállása több mint másfél század múltával is élő példa a református gyülekezet-

B. Kovács István avatóbeszéde közben (Fotó: Máté László/Felvidék.ma)

ben és a településen egyaránt.

Az új kopjafát – Ulman István és Baffy Lajos pompás alkotását – gondos tereprendezések után a magyarbódi református temető domináns pontján állították fel. Ünnepi avatóbeszédet B. Kovács István, muzeológus, néprajzkutató, a Szlovákiai Keresztyén Egyház Tudományos Gyűjteményének igazgatója tartott.

B. Kovács István beszédének kezdetén elmondta, hogy már négy évvel korábban hasonló küldetésben járt Magyarbődön, s azt sem titkolta, hogy akkori beszédéből néhány gondolatot felidéz. Fontosnak tartotta kihangsúlyozni Pazderák Bertalan tanári és kultúraszervezői szerepét, aki kezdeményezője volt a magyarbódi kopjafaállításnak, ünnepségek megszervezésének, aki már több mint tíz éve a régi kopjafa közelében nyugszik. A magyarbódi református gyülekezet és lelkészüik, Balla József bátorságát Józsué szavaival nyugtázta: Légy erős

és bátor.

Amíg négy évvel ezelőtt a kassai csata lefolyását egy gömri önkéntes emlékei alapján idézte meg, az idén a városvezetés szemszögéből követte a csata drámai fejleményeit. Beszédének voltak aktuális üzenetei is, aminek alapmotívuma volt: Vállaljuk bátran önmagunkat és örökségünket, amihez találoan tette hozzá: Napjainkban Kassát nem fegyverrel kell megvenni, hanem gyermekáldással...

Az ünnepi műsor részét alkotta a Laudate domine és az Ószirózsa énekkar fellépése, illetve két vers, majd következett a koszorúzás. A hivatalos műsor a Szózat eléneklésével ért véget.

Epilógus I.: Az ünnepség népes közönségét, mintha áramcsapás érte volna, amikor Kovács Marcel tárogatón

rázendített a Kossuth-nótára. Minden jelenlévő egy karmester nélküli egységes énekkarrá kovácsolódva fújta a mindnyájunk szívének oly kedves dalt, dacolva a Dubník hegytől az Olsvavölgyére zúduló és meg-megisméltető zimankós szélviharral. József Attilával mondván: A mi tüdönkből száll ki a tavaszi szél...

Epilógus II.: A magyarbódi ünnepségek kedves színfoltja a minden évben megisméltető szeretetvendégség, az utánozhatatlan magyarbódi gulyáslevessel, és a sütemények gazdag kínálatával. Az utóbbi két évben erre a kultúrház átépítése miatt a gyülekezeti teremben került sor, az idén azonban visszakért a pompásan felújított kultúrház nagytermébe. Felléptek a helyi hagyományörzők is, akikkel több mint ötven évvel ezelőtt Marci István vezetésével Gombaszögön találkoztam. Amikor rázendítettek számomra is a legkedvesebb magyarbódi dalok egyike: *Magyarbódre két úton kell bemen-*

ni..., amit követtek a többi ismert és híres magyarbódi dalok, Czine Mihály irodalomtörténész jutott eszembe, aki Pazderák Bertalan szülőfaluját a legészakibb magyar település címmel illette, amire mindnyájunk Bercije elég egyértelműen jelezte: Csak volt!

A fellépés után a csoport legidősebb tagjától, a 86 éves Ceranko Margit nénitől számon kértem, hogy hol maradt a fiatalok által is a táncházakban slágerként dalolt: Ej a titkos szerelem..., Margit néni huncutul csak ennyit mondott: Lesz majd az is, a második részben, mert az nekünk a magyarbódi himnuszunk. És valóban volt második rész is, újabb csodás dalokkal, többségük tercelve, ahogyan ez Magyarbódon szokás, és persze „a

A magyarbódi hagyományőrök (Fotó: Máté László/Felvidék.ma)

magyarbódi himnusz” is: *Ej a titkos szerelem...* A közönség közül többen csatlakoztak az éneklőkhöz, mások könyveikkel küszködve talán Pazderák

Bertalan megállapítására gondoltak: Csak volt!...

Máté László/Felvidék.ma

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Ismerve, hogy a világ mérvadó hírközlő eszközeinek többsége milyen zsidó háttérű pénzügyi csoportok irányítása alatt létezik, könnyen alakul ki egy hamis kép a zsidó társadalomról. Valójában az izraeli zsidó társadalom rétegződése szinte a megszólalásig hasonlít a magyar társadalom helyzetére. Ennek érzékeltetésére az „Izrael Heute” című havilap decemberi száma vezércikkének magyar fordítását tesszük közzé lapunkban.

Szerkesztőség

Eljött az idő, hogy végre nevén nevezzük a gyereket: A hangadó média urait az önteltség-kevélyesség szállta meg, **saját igazságukat** helyezve előtérbe. Nem nagyon foglalkoztatja őket a nép által megélt valóság. A média urai úgy gondolják, ők mindent jobban tudnak, és az ő elképzeléseik alapján boldogulhat legjobban országuk. Milyen igaz a következő mondat: „Aki magasról néz le az emberekre, nem ismeri fel az arcukat.” A másként gondolkodókat butának tartják akár Izraelben, az Egyesült Államokban vagy Európában. Az amerikai elnökválasztás alkalmával, a közvélemény kutatókkal összhangban, a demokrata Hillary Clinton jelölt egyértelmű győzelmét jósolták. A republikánus Donald Trumpot idiótaként bélyegezték meg. Valami hasonló történt két évvel korábban Izraelben is, amikor az ország hírközlő eszközei ugyanilyen csapdába estek, az önteltség csapdájába. A közvélemény-kutatók eredményeivel alátámasztva jövendölték meg Benjamin Netanjahu ellenfelének, Jitzak Herzognak győzelmét. Szerintem ez nem csak elhibázott számításokat jelent, hanem azt, hogy a média urai saját politikai elképzeléseiket akarják rákényszeríteni a népre, mindezt a szent **politikai korrektség** szellemében. De milyen értéke van a politikai korrektségnek, ha emiatt a hírek igazságtartalmavész el? Az Izrael Heute is gyakran került támadások ke-

resztjüébe, mondván: nem követi a politikai korrektséget, mivel nem áll be a média urainak kórusába, az általuk megkívánt dallamot énekelve. Egy olyan bibliai konfliktus közepében találjuk így magunkat, ami politikai elképzelésekkel nem megoldható: Inkább a politikai korrektséggel szakítunk, minthogy a valóságtól elszakadjunk. Ha Izrael politikailag korrekt akar lenni, le kell mondania az igazsághoz való ragaszkodásról, arról a történelmi jogáról, hogy saját országában élhessen. Erről álmodik sok nagyhatalmú média-tulajdonos. Ez azonban ellentétben áll Izrael érdekeivel. Talán mondjon le Izrael Jeruzsálemről, hogy megbékéljen a politikai korrektséggel? Ezen a helyen mindenki figyelmébe ajánljuk Salamon király szavait: „A kevélyt és a kevélységet, a helytelen utat meg az álnok beszédet gyűlölöm.” Példabeszédek 8,13 Bölcsességet, alázatot kívánok Önöknek, hogy hűek maradjassunk az igazsághoz.

*Aviel Schneider, Israel Heute
Ford. Csoma László*

A palesztinoknak van a legjobb ellenségük

Az ENSZ rekordösszegű támogatást, 22,2 milliárd dollárt kíván adni a szükségét szenvedő emberek megsegítésére. „Ezt az összeget a 33 országban élő, 93 millió ember

élelmiszer, orvosság, szállás támogatására kívánják fordítani”, mondta Stephen O’Brein, az ENSZ genfi segély-koordinátora. A célországok Szíria, Jemen, Afganisztán, Irak, Líbia, Szomália, Dél-Szudán, Törökország és Ukrajna. Főleg katonai konfliktusok és természeti katasztrófák által sújtott területekről van szó. O’Brien szerint a világ a legnagyobb humanitárius katasztrófa előtt áll a második világháború óta. Mintegy 130 millióra teszik azok számát, akiket a már említett problémák sújtanak. „Az érintettek 80%-át a háborúk által veszélyeztettek jelentik.” – mondta, a tisztségviselő, külön kiemelve a szíriai helyzetet. „Jelenleg Szíria egy a 43 konfliktus zóna közül. Ezzel szemben 1997-ben csak 27 konfliktus zóna volt.” Az izraeli-palesztin konfliktus a többiekhez képest luxus-konfliktusnak mondható, amelyhez nincs hasonló. A palesztinok problémáinak kezelésére a világszervezet külön segélyszervezetet hozott létre UNRWA néven. Ez az egyetlen segélyszervezet, amely csak egy népcsoporttal foglalkozik, és ez az egyetlen ENSZ intézmény, amelyik a valamikori menekültek leszármazottait is menekültként kezeli. Teszi ezt annak ellenére, hogy e szervezet által menekülteknek tartott személyek 90%-a sehonnan nem volt elüldözve. Az UNRWA 2012-es évi költségvetése 908 millió dollár volt az 5 millió palesztin számára. A különböző tanulmányok alapján, melyeket hiteles külföldi intézetek készítettek, az 1948-tól izraeli-palesztin konfliktusban 18.000 és 23.000 között van a halálos áldozatok száma palesztin részről. Maguk a palesztinok, ellenőrizhetetlen források alapján, 30.000 halottról beszélnek. Ennek az adatnak az alapján 1948-tól

évenként átlagosan 434 palesztin halt meg a harcok következtében. Szíriában az utolsó öt év harcaiban 500.000 ember veszítette életét, azaz 100.000 évente. Afganisztánban az 1978-tól tartó harcokban 1,5 millió ember halt meg, majdnem 40.000-en évenként. Irakban, Saddam Husszein megbuktatása óta (2006) több, mint 480.000-en, azaz évenként 51.000-en. Líbiában Muammar Kaddafi halálát követően (2011) 15.000 halott, 3.000 évenként.

Afrikában a Boko Haram iszlamista terroristái 2009-től 22.000 embert gyilkoltak meg, 3.000-t évenként. A szomáliai polgárháborúban az elmúlt 30 évben 520.000-en vesztet-

ték életüket, 16.000-n évenként. A török-kurd konfliktusnak, amely negyven éve tart, 45.000 áldozata van, az éves átlag 1.000 fölélt van. Dél-Szudán etnikai harcaiban öt év alatt 50.000-en haltak meg, 10.000-en évenként. Az ukrán-orosz harcokban több mint 10.000-en veszítették életüket. „A palesztinoknak van a legjobb ellenségük, amelyet csak gondolni lehet.” – fogalmazta egy palesztin a határőrségnél szolgálatot teljesítő barátomnak. Egyetlen ellenségeskedő ország sem olyan körültekintő ellenségével szemben, mint Izrael. A világ más, különböző háborúiban elképzelhetetlenül sok ember szenved és hal-

meg, a hírközlő eszközök mégis az izraeli-palesztin ellenségeskedést tüntetik fel a legsúlyosabbnak. Ha Nyugat valóban annyira szíven viseli a szenvedést és halált, akkor nem Izrael felé kell fordulnia. Ha Izrael, mint konfliktus résztvevő megszűnne létezni, akkor a palesztinok szenvedését, mint alig érzékelhető, teljesen ignorálnák. Mivel szolgáltak rá a palesztinok a nemzetközi szervezetek hatványozott együttérzésére és segítőkészségére? A válasz kézenfekvő: Egyedül az Izrael elleni gyűlölet az alapja.

*Israel Heute, 2017. február
Ford. Csoma László*

A Kárpát-medence Reformátussága

Reformáció emlékéve: nemzetközi tudományos konferencia Komáromban

Új reformáció címmel március 22-én a reformáció 500. évfordulója alkalmából nemzetközi konferenciát tartott a Selye János Egyetem Konferenciaközpontjában, majd a komáromi református templomban a Szlovákiai Református Keresztény Egyház az SJE Református Teológiai Karával és a Calvin J. Teológiai Akadémiával közösen. A kiemelt felvidéki jubileumi rendezvény megvalósulását a szervezőkön kívül a magyar kormány is támogatta.

Az Orsovics Yvette karnagy vezette egyetemi kórus (zongorakíséret: Fekete Éva) fellépése után dr. Görözdi Zsolt, az SJE RTK Szenátusának elnöke nyitotta meg a tanácskozást, amelyen Stubendek László – Komárom polgármestere, Kiss Beáta – Magyar Közösség Pártja (MKP) oktatási és kulturális alelnöke, illetve a lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium igazgatója, a szlovák állampolgárságától megfosztott nt. Kassai Gyula – a Barsi Református Egyházmegye esperese, valamint előadóként több neves professzor és püspök, továbbá felvidéki és magyarországi református egyházköz-ség esperese is jelen volt.

Dr. Somogyi Alfréd, a SJE RTK tanszékvezető tanára köszöntőjének megtartására kérte fel Ft. Fazekas Lászlót, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspökét. Fazekas László elmondta, hogy a reformáció 500. jubileumi évében sokféle rendezvény zajlik. „A reformáció emlékéve kapcsán a magyar reformátusokat érintően két vonalon futnak az események. Az egyik vonal a 2009-ben alakult Magyar Református Egyház emlékévéhez méltó rendezvénysorozata, míg a másik vonal-

ba az egyes református egyházak és egyházkerületek ünnepségei tartoznak. A Magyarország Kormánya által létrehozott Reformációi Emlékbizottság szervezésében január 6-án ünnepélyes keretek között Budapesten a Művészetek Palotájában (Müpa) nyitották meg a reformáció emlékévét.”

A református egyház püspöke korábban portálunkat már tájékoztatta a felvidéki rendezvényekről.

Fazekas László a szerdai konferencián hangsúlyozta: „A jubileum kapcsán nemcsak a régmúltat kell felidézni, hanem nekünk magunknak is változnunk kell, ezért Új reformáció ezen konferencia címe. Nagyon sok kihívásnak kell eleget tennünk, fel kell vállalnunk az új lehetőségeket. Az új lehetőségeket meglátva, de régi hittel és régi lelkesedéssel kell elindulnunk az új utakon.”

A püspöki köszöntő után dr. Somogyi Alfréd, a SJE RTK tanszékvezető tanára tartott kezdő áhítatot. Dávid és Góliát történetét felidézve, a tanácskozás igei alapozásaként a mai együttlét értelméről is beszélt. Úgy

véli, hogy „a legyőzhetetlennek hitt, erős Góliát minden társadalomban jelen van egy-egy divatos eszme (pl.: a náciizmus, az ateizmus, a liberalizmus stb.) formájában, s gyakran oly módon látatja magát, hogy Istent becsmérl. Mindig szükségünk van tehát az esélytelennek hitt Dávidokra, akik azok ellen felmerik venni a harcot! Ne várjunk azonban arra, hogy majd valaki helyettünk védi meg a mundér becsületét. Ahelyett mi magunk legyünk a bátor Dávidok...”

Somogyi Alfréd azt követően örömmel nyugtázta, hogy a következő előadó, dr. Szabó István püspök március 15. alkalmából a tudományosságért járó Széchenyi-díjat vehette át Áder János köztársasági elnöktől. Hozzátette: ez valamennyi reformátust jóleső érzéssel töltötte el. Szabó István A reformáció teológiája címmel tartott előadást. Előjáróban kiemelte: a reformáció úttörői nem teljesen új tanításokkal akartak előrukkolni, hanem a régi tanításokat akarták új fénybe állítani, tehát ragaszkodtak Jézus Krisztus régi kereszténységéhez.

„Mivel az egyház egy túlszűfolt teremhez hasonlóvá vált, ahol a lényegyet belepte a kegyes és vallásos lélek túlbuzgása, Kálvinék megpróbálták helyes mederbe terelni a dolgokat. Akkoriban már Európa legjobbjai is az egyház megújítását sürgették...” – fejtette ki.

A reformáció kezdeteit idézve azt is elmondta, hogy mivel a régi-új tanok forrása a Szentírás, ezért a hajdani prédikátorok, fordítók és kommentátorok mindnyájan a Bibliát állították a középpontba. „A Bibliát le kellett fordítani az egyes népek saját nyelvére, ezért a reformáció kapcsán egy jelentős nyelvrobbanás is végbement. Háttérbe szorult a latin nyelv, amely megszűnt egyetemes közvetítő nyelv lenni. A reformáció többek között a mai magyar irodalmi nyelv kialakulásához is hozzájárult...” – magyarázta.

Azután dr. Fekete Károly püspök úr A reformáció gyakorlati teológiai aspektusai, különös tekintettel a II. Helvét hitvallásra című előadása következett. Az általa ismertetett egykori tézisek közül két továbbgondolásra felettebb érdemes gondolatsor: „Az igehirdetés-karakter érvényesülése csak a nemzeti nyelven folyó istentisztelet keretében érheti el célját. Így szólhat meg az igehirdetésre a népnyelvű válasz a közös imádságban” - mondta dr. Fekete Károly, hangsúlyozva azt is,

hogy „az emberi tevékenységek közül az istentisztelet a legszentebb, ezért megengedhetetlen, hogy éppen ez a cselekménysor sülyedjen emberi babonáskodásba, bálványimádásba...”.

Dr. Gaál Botond professzor A reformáció lényege – újkori paradigmaváltás a keresztyén gondolkodás történetében, dr. Buzogány Dezső professzor pedig A II. Helvét hitvallás recepciója az erdélyi református egyházban

címmel tartott további előadásokat, amelyek sorát dr. Lévai Attila, a SJE RTK dékánja, a CJTA igazgatója zárta.

Fél öttől pódiumbeszélgetés zajlott a reformátusság jelenéről. Meghívott vendégek voltak: nt. Máté László, a Tatai Református Egyházmegye esperese; nt. Tóth András, a Pápai Református Egyházmegye esperese; nt. Kassai Gyula, a Barsi Református Egyházmegye esperese; nt. Dr. Szénási Szilárd, a Komáromi Református Egyházmegye esperese, nt. Dr. Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese pedig a beszélgetés vezetését vállalta.

A jubileumi konferencia este istentisztelettel zárult a komáromi református templomban, ahol ft. Fazekas László, az SZRKE püspöke hirdetett igét.

Forrás: Hírek.sk, - miskó

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

Az egyházzenei játék 2. fordulójában 29 helyes megfejtés érkezett. A sorsolást Dr. Bódiss Tamás énektanár, karvezető, orgonaművész, egyházzeneész, a szabad művészetek doktora, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára végezte 2017. március 20-án. Az általa kisorsolt 3 nyertes: a **Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolájának csapata** (Rozsnyó), **Földes Melinda** (Kamocsa), **Páricsi Ödön** (Nagyida). A nyerteseknek ezúton is gratulálunk. Nyereményüket, Varga Gyöngyi: Áldáskönyv című könyvét postán küldjük el. A sorsolást végző sokoldalú művésszel készített beszélgetést a www.refzene.sk honlapon olvashatják el, Bodnár Noémi kérdezte őt a kántori hivatásról és a készülő új énekeskönyvről.

A februári kérdések helyes megfejtései: 1. pestis, 2. 233. dicséret, 3. Theodore de Béze, 4. 25. zsoltár, 5. 1562, 6. Loys Bourgeois, 7. 369. dicséret.

Az egyházzenei játék áprilisi, 4. fordulójának kérdései:

1. Melyik ének szövegét írta Melancthon Fülöp (1497-1560), a német reformáció Luther mellett legkiemelkedőbb szellemi vezére?

2. Ki adta ki 1612-ben az ún. oppenheimi Bibliát, melynek énekkönyvében ott szerepelt az Apostoli hitvallás, a Mi Atyánk, az agg Simeon éneke és egy keresztes ének is?

3. Melyik országban élt Nicolai Fülöp, akinek a 296. dicséretet köszönhetjük? Életét meghatározta a lutheri és református hitvallás közötti versengés, majd az ellenreformáció okozta szenvedés és küzdelem. Szolgálati helyén, Unna-ban 1596-ban pestisjárvány ütött ki, amely során a több száz áldozat kö-

zött eltemette lelkészársát is. Orvosi minőségében is gondozta híveit. A járvány után jelent meg könyve, melyben négy ének, többek között a 45. zsoltár alapján írt Szép tündöklő hajnalcsillag is szerepel.

4. A 3 nagy reformátor közül kitől származik az idézet, amellyel a korabeli római katolikus miséről alkotott véleményét fogalmazza meg: „Orgonálás, éneklés, díszruhák, harangszó, tömjénezés, szenteltvízhintés, zarándoklat, böjtölés. Nincs ezekben semmi jó, semmi hasznos, semmi előrevívő.”? Fontos tudni, hogy ő is és Zwingli is kivezette az orgonát a gyülekezet énekléséből azaz az indokkal, hogy csak az emberi hang lett eredetileg is Isten dicsőítésére alkotva. Az orgona a református gyüle-

kezetekben csak a 19. század elején kezdett teret hódítani, mivel észrevették, hogy ahol a gyülekezet éneklése orgona által van megtámasztva, ott az éneklés biztosabbá válik.

5. Hogy hívjuk azokat a pap által énekelt szertartási énekeket, amelyeknek alapja a középkori latin nyelvű énekköltészet?

a) madrigál b) graduál c) koloniál

6. Melyik az kedvelt igehirdetés előtti énekünk, amelyik Skarica Máté Erős vár a mi Istenünk fordításából az ének önállósodott 4. versszak?

7. Mi a címe a jeles, művelt és buzgó evangélikus főúr, Illyésházy István (1540-1609) szerencséről szóló énekének? Illyésházy a magyar protestánsok vallásszabadságáért folytatott fegyveres küzdelmek első szakaszában Bocskai István fejedelem oldalán kiemelkedő szerepet játszott. Az éneket a gályarab prédikátor, Kocsi Csergő Bálint tudósítása szerint a gályarabságra ítélt magyar lelkészek énekeltek a kapuvári börtönben.

A helyes megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre várjuk május 12-ig. Sok sikert Isten áldásával!

Bodnár Noémi

Március 15-ét ünnepelte a Split-i magyarság

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Mondd meg nékik: ..... én, azt mondja az Úr, hogy épen úgy ..... veletek, amiképpen szólottatok az én füleim hallására!” (4Mózes 14:..)
2. „És monda nékik a pap: ..... el békességgel; a ti útatok, ...jártok, az Úr előtt van.” (Bírák 18:..)
3. „Oh Uram, ... Istene! igaz vagy te, mert ..... minket, maradék gyanánt, mint e mai nap bizonyítja. Ímé előtted vagyunk vétünkben, és nem ..... meg előtted e miatt!” (Ezsdrás 9:..)
4. „Az istentelenek .....rövid ideig tartó, és a képmutató öröme ..... szempillantásig való?” (Jób 20:..)
5. „Hadd ..... a te sátorodban mindörökké; hadd meneküljek a ..... szárnyaid árnyéka alá! Szela.” (Zsoltárok 61:..)
6. „Azoknak pedig ..... Szabad-é szombatnapon jót vagy ..... tenni? lelket menteni, vagy kioltani? De azok hallgatnak vala.” (Márk 3:..)
7. „A szeretet nem illeti ..... a felebarátot. Annakokáért a törvénynek ..... a szeretet.” (Rómabeliekhez 13:..)
8. „Semmit .... cselekedvén versengésből, sem ..... dicsőségből, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál.” (Filippi 2:..)
9. „Hogy ne legyetek ....., hanem követői azoknak, akik hit és ..... tülés által öröklik az ígéreteket.” (Zsidókhöz 6:..)
10. „Ne ..... a világot, se azokat, amik a világban ..... Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.” (1János 2:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Megfejtéseiket **2017. május 20-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Draňov 076 74,** vagy e-mail-ben a **refujasg.csoma@gmail.com** e-mail címre.

MEGFEJTŐK: POZSONYI E.M.: Mackó Zsuzsanna - **Alsószerdahely;** Halgas Ildikó - **Kulcsod;** Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyer;** özv. Sándor Józsefné, Szloboda Anna - **Réte;** **KOMÁROMI E.M.:** özv. Varga Béláné, özv. Bóna Sándorné - **Bátorkeszi;** Császár Vilma - **Deáki;** Farkas Irma, Izsák Gyula - **Negyed;** Ribarics Márta, Bajcsi Márta - **Komárom;** Kacz Mária - **Marcelháza;** Tóth Irma - **Kamocsa;** **BÁRSI E.M.:** Császár Viola - **Töhöl;** Tildi Rozália - **Újlót;** Németh Sándorné - **Nyírágó;** Kakas Sándor, Kovács Attila - **Nagysalló;** özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty;** Palásti Aranka - **Léva;** Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat;** Baka Andrásné - **Farnad;** özv. Bertók Istvánné - **Barsvárad;** Zöld Teréz - **Bese;** **GÖMÖRI E.M.:** Csank Irénke - **Nagybalog;** Faragó Irén - **Harmac;** Schiller Mária - **Tornalja;** **ABAÚJ-TORNAI E.M.:** özv. Gálffy Gusztávné, özv. Pataky Bertalanné - **Migléc;** Szabó Gyuláné - **Lucska;** Hurák Éva - **Szalóc;** özv. Kövesdi Jánosné - **Reste;** Csáji István - **Nagyida;** Komját Istvánné - **Felsőlác;** Veres Gyuláné - **Tornagörgő;** özv. Kardos Béláné - **Szadalmás;** Szanko Mónika - **Berzété;** Eröss Attila - **Szina;** **ZEMPLÉNI E.M.:** özv. Szabó Ferencné - **Pólyán;** Csernyánszky Erzsébet - **Imreg;** Rigó Katalin, özv. Gerenyi Lászlóné, Egri Klára - **Örös;** Rác Erzsébet, Mladanec Irén, özv. Lázár Mihályné, Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely;** Máté Etela - **Kiskövesd;** Kovács Sarolta, Bók Zoltánné, Kulcsár Eleonóra - **Királyhelme;** Rác Júlia - **Kisgéres;** Galambos Katalin - **Tiszacsornyó;** Galambos Istvánné - **Ágcsernyó;** Szemán Józsefné - **Nagykövesd;** özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa;** Kasko János - **Újhely;** Kendi Zsuzsanna - **Zétény;** **UNGI E.M.:** özv. Csicséri Józsefné, özv. Molnár Sándorné - **Kisráska;** Kondor Lászlóné - **Vajkóc;** Dupály Csilla - **Abara;** özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyő;** özv. Nagy Sándorné, Kovács Benjáminé - **Kaposkelecseny;** Géczy Csabáné, özv. Veres Józsefné - **Nagykapos;** **NYERTESEK: Mackó Zsuzsanna - Alsószerdahely, Izsák Gyula - Negyed, Zöld Teréz - Bese, Csank Irénke - Nagybalog, Eröss Attila - Szina, Rigó Katalin - Örös, Kovács Benjáminé - Kaposkelecseny**

IFI Rejtvény megfejtők

34. sz. Rejtvény / Pozsonyi e.m.: Nagy Judit - **Kulcsod;** **Komáromi e.m.:** ifj. Kacz Mária - **Marcelháza;** Ribarics Márta - **Komárom;** Tóth Lili és Ábel - **Vágfarkasd;** **Bársi e.m.:** Szabó Gábor - **Nagysalló;** **Gömöri e.m.:** **Abaúj-Tornai e.m.:** Kardos Ágota - **Szadalmás;** Körtvély Péter - **Tornagörgő;** Veres Saskia - **Rozsnyó;** Szanko Monika - **Berzété;** **Zempléni e.m.:** Tóth Eszter - **Nagykövesd;** Onda Richárd - **Kiskövesd;** Lukács Tamara - **Örös;** Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely;** Kovács Zoltán Patrik - **Kisgéres;** Bodnár Emese, Bodnár Enikő - **Ladmóc;** Patrik Kristóf - **Tiszacsornyó;** Sipos Anita - **Boly;** **Ungi e.m.:** Csörgő Eszter - **Kaposkelecseny;** Jakub Adrián - **Vaján;**

JUTALMAZOTTAK:

Tóth Lili és Ábel – Vágfarkasd;
Veres Saskia – Rozsnyó; **Kovács Zoltán Patrik** - Kisgéres

Mit tudunk a húsvétról?

Azt már bizonyosan észrevette mindenki, hogy a nagy ünnepeink egyre színesebbek, csillogóbbak lettek. A karácsonyi örület már szeptemberben megkezdődik. A húsvét időszakát megelőzi a farsang majd a böjti időszak, ezért kissé csendesebb a készülődés, de ez nem azt jelenti, hogy kevesebb hagyomány és tévhit veszi körül.

A húsvét úgynevezett „mozgó” ünnep, tehát nincs egységes dátuma. Erről még 325-ben, a niceai zsinaton döntöttek, s a húsvét időpontját a következőképpen határozták meg: a tavaszi napéj-egyenlőséget követő első holdtölte utáni vasárnap, március 22 és április 25 között. Vagyis, a holdállásból már évekre előre ki lehet számolni, melyik évben mikorra esik a húsvét, valamint, a húsvét időpontjától visszafelé számolják ki a böjti időszak kezdetét. Ezért van az, hogy a farsang időtartama is változó.

Mi is a húsvét?

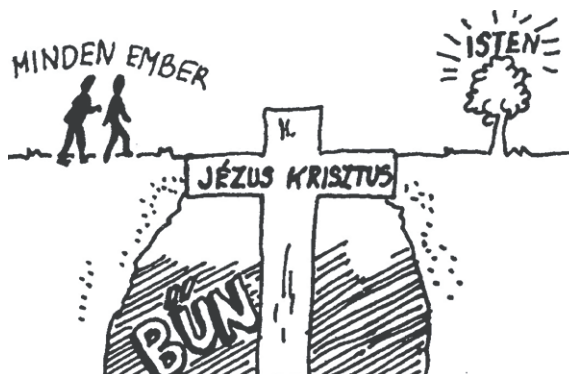
A zsidók a pászka-ünnepet tartják nagyjából ebben az időpontban, a Pészach-ot, amikor az Egyiptomból való kivonulásra emlékeznek. Ezt az ünnepet a kovásztalan kenyerek ünnepének is nevezik, mert ezzel emlékeznek arra, hogy a zsidó nép olyan sietve hagyta el Egyiptomot, hogy már nem volt idejük kivárni a kovászos kenyerek megkeletését. Ezen az ünnepen hagyományos ételeket esznek, és felidéznek őseik rabszolgasorsát, és az Úr csodálatos szabadítását.

A keresztyénségben a húsvéti időszakot a nagyböjt előzi meg, Jézus pusztában való böjtölésének emlékére. A böjti időszak 40 napon keresztül tart, a hetedik vasárnap maga a feltámadás ünnepe. Ebben az időszakban jellemzően nincsenek bálók, esküvők, hangos szórakozás stb. Egyes vallások tartózkodnak bizonyos ételek fogyasztásától, de a református keresztyének számára nem kötelező ezen böjtölési szokások megtartása, mivel ragaszkodunk a Biblia tanításához, amely nem írja elő számunkra a böjtöt – maga Jézus Krisztus is megkérdezi: „Nem értitek-e, hogy ami kívülről megy az emberbe, semmi sem fertőztetheti meg őt? Mert nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába.” (Márk 7:17-18a)

Arra viszont református emberként mindenképpen odafigyelünk, hogy lehetőség szerint, komolyabban olvassuk a Bibliát, imádságban kérjük a lelkünk bűnöktől való megtisztulását, és odafigyelünk arra, hogy

ami az életünknek, hitünknek nem használ, attól megszabadulunk. Ilyenkor van, aki tartózkodik a mértéktelen telefon- és internet-használattól. Mások igyekeznek békét kötni haragosaikkal. Van, aki nagyobb figyelmet fordít a családjára, igyekszik a gyülekezetben gyakrabban részt venni az istentiszteleteken, és csendes ima-órákat tart. Ez mind elhatározás kérdése. A cél: Istenhez közelebb kerülni, s felismerni, mi az, ami a hitem útjában áll, hogy elérjem a célomat.

A húsvét ünnepe előtti vasárnapot virágvasárnapnak nevezzük, amellyel Jézus jeru-

zsálemi bevonulására emlékezünk. A húsvét hete a bűnbánati istentiszteletek hete, amelyek során általában a Jézus elárulásáról szóló történeteket halljuk, s kérjük Istent, legyen irgalmas hozzánk, bűnösökhöz, akik mindannyian felelősek vagyunk Jézus keresztfeszítéséért.

Nagycsütörtökön az utolsó vacsorának, Júdás árulásának, Jézus elfogásának, majd Nagypénteken Jézus keresztfeszítésének és halálának napja van. Ilyenkor még a református templomokban is le szokták takarni fekete terítővel az Úr asztalát – nem lilával és nem más színnel.

A feltámadás ünnepét húsvét vasárnap és hétfőn ünnepeljük – nemcsak egy napon, hanem két napig. Sajnos, ha vasárnap el is jönnek sokan a templomba, hétfőn erősen megcsappan a hívek száma, mivel munkaszüneti nap, ezért sokan felkerekednek rokonlátogatóba, fiúk-apák locsolkodni mennek. Ettől függetlenül, bár hétfőn már nem szokott Úrvacsora-osztás lenni (kivétel, ha pl. nagy gyülekezet, vagy kérésre, betegeknek, kórházakban stb.) az istentiszteleten való részvétel ugyanolyan fontos.

Sok néphagyomány övezi a húsvét ünnepét, ezek közül a legismertebb a tojásfestés, valamint a locsolkodás, nyuszi meg hasonlók.

A húsvéti szimbólumok közül a legismertebb a bárány. A Bibliában az ószövetségi zsidók az Úr parancsára, egyéves báránnyt áldoztak. Az áldozati bárány jelképezi Jézus Krisztust, aki értünk áldozta fel magát.

A húsvéti nyúl elvileg úgy került a képbe, hogy Németországban régen hagyomány volt húsvétkor gyöngytyúkot a tojásaival ajándékozni. A gyöngytyúk neve németül Haselhuhn, röviden Hasel, míg a nyúl neve németül Hase. A két szót egyetlen betű választja el egymástól, innen már nem volt nehéz a kettőt egybekanyarítani, s kialakítani a húsvéti tojásához nyúl hagyományát.

A húsvéti tojás a termékenység jelképe, hagyományosan pirosra festették, mert a piros színnek védő erőt tulajdonítottak. Minden keresztyén népnek kialakultak a saját hagyományos tojásdíszítési szokásai, szinte népművészetté nőtte ki magát a tojásfestés.

Húsvét hétfő a locsolkodás napja, amely a 17. századtól vált hagyománygyá, amelynek alapja a víz megtisztító erejébe vetett hit.

Több néphagyomány is övezi ezt az ünnepet, azonban mi, keresztyének, nem feledkezünk el arról, hogy ez a legfontosabb ünnepünk, amikor Isten minden ígérete a megváltásról, az ember megszabadulásáról beteljesült Jézus Krisztus győzelmes feltámadásával.

Györky Szilvia

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Csoma László,
felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítóink: Fábíán Tibor,
Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregnő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete „Úgy fényljk a ti világosságotok...” Tavaszi országos találkozó – Szádalmás

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete 2017. március 25-én tartotta meg tavaszi találkozóját-közgyűlést a szádalmási kultúrházban. A résztvevők buszokkal érkeztek a helyszínre az Ungi és Zempléni Egyházmegyéből, de a helyi gyülekezetből is szép számmal gyülekeztek érdeklődők, hogy meghallgassák a debreceni kistemplomi gyülekezet lelkipásztorainak és kórusának szolgálatát és előadását.

Nt. Varga Zoltán helyi lelkipásztor és Binda Irén helyi nőgyesületi elnök üdvözölte a jelenlevőket, majd a találkozó nyitóáhitátát Nt. Papp Tiborné Mónika végezte, Sifra és Púa egyiptomi bábák történetének magyarázatával. Igehirdetésében kiemelte, hogy ez volt az egyik legkisebb nőszövetség, amellyel ez a két bábaasszony életet mentett, és minden erőszak nélkül mentték népüket a fáraóval szemben.

Igehirdetése után az országos elnök, Nt. Györky Szilvia köszöntötte a jelenlevőket az *„Úgy fényljk a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti menygyei Atyátokat.”* (Mát 5,16) Igével, majd a jelenlevők meghallgatták a debreceni Lauda Dominum kórusának szolgálatát.

A találkozó Nt. Papp Tibor „Sola” c. tartalmú előadásával folytatódott, majd a szünet után az elnök felolvasta az elmúlt év nőgyesületi szolgáltatásokról szóló beszámolóját, ill. az országos pénztárnok, Kótká Magdika is megtette pénztári jelentését. Nt. Varga Zoltán megköszönte a testvéreknek a részvételt, s találoán megjegyezte, hogy olyan sokszor van, hogy Felvidékről Debrecenbe megyünk, de sokkal ritkábban történik, hogy Debrecenből érkeznek vendégek egy kis felvidéki közösségbe, s ezért megtiszteltetés, hogy ilyen áldott alkalmon tudunk találkozni, megmutatkozni, s nő-

egyesületek szolgálata által egyg válni az Ige talaján.

A Lauda Dominum kórus énekeivel fejeződött be az áldott alkalom, melyet Szabóné Kozár Éva záró imádsága után szeretetvendégség és kirakodóvásár kö-

vetett. A találkozó mindnyájunk számára építő, hiterősítő esemény volt, amelyre örömmel fogunk visszaemlékezni.

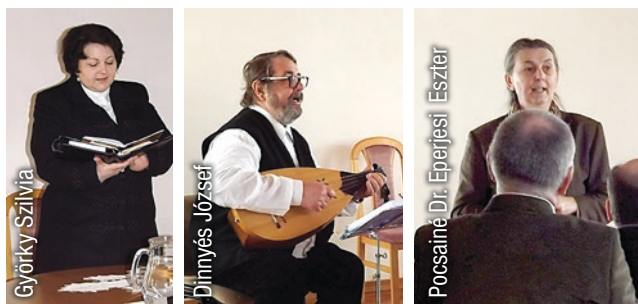
Köszönet illeti a szervezőket, szolgálattevőket, de mindenek felett, legyen mindezért Istené a dicsőség. Gy.Sz.

Bibliaiskola Tompa Mihályra és Huszár Gálra emlékezve

Miért is indult a Bibliaiskola rendezvénysorozata a Református Tanulmányi Központban? A válasz nagyon egyszerűnek tűnik: Azért, hogy hitünk és kultúránk értékeinek ismeretében erősítse a híveket. El kell ugyanis ismernünk, hogy az Ungi Református Egyházmegye területén élő hívek jelentős hányada nem magyar anyanyelvén tanult. Nem ismeri igazán a magyar történelmet, irodalmat, lelki, kulturális értékeinket. Ennek egyik fájdalmas következménye, hogy csak az anyagiak jelentik sokak számára az igazi értéket! Nem könnyű ezen változtatni. Sőt, kifejezetten nehéz kiszakítani sokakat az anyagi gondolkodás megkötöttségeiből. Vegyünk egy példát. Valaki azt mondja, mi az a 300-400 Euró, amit fizetésként kapunk! Ugyanakkor a gyülekezeti perselybe

sokall 10 centet dobni! Sok ember „szegény özvegyasszonynak” képzeli magát, aki 2 fillért dob a perselybe, csak arról feledkezik el,

hogy annak az özvegyasszonynak nem volt bankszámlája, otthon valóban nem maradt egy fillérje sem. Az utolsó két fillér nem nagyvonalúságról, és nem a „majd csak lesz, valahogy” gondolkodásmódról árulkodik, hanem az Isten iránti teljes őszinteségről, és az Isten megtartó kegyelmébe vetett feltétlen hitről. Az anyagiasság jármából szabadulni képtelen embert is szeretnénk a bibliaiskola alkalmain elvezetni arra a felismerésre, hogy igazán maradandó „kincseket” csakis olyan módon gyűjthetünk, ahogy arra Megváltónk tanít. A március 4-én tartott alkalom lehetőséget adott két lelki gyümölcsöket termő emberi életút megismerésére. Tompa Mihály életét Pocsainé Dr. Eperjesi Eszter ismertette a jelenlevők előtt. A 200 éve született költőről, aki nem része a magyarországi alapiskolás tananyagának, bizony nem sokat tud az, aki Felvidéken szlovák iskolába járt. Pedig még Lasztócon, a keleti végeken is szívesen tartózkodott. Isten kegyelme nem akármilyen próbatételeken át tartotta meg, s vezette a hit útján, a lelkesítő szolgálatban.

Huszár Gál élete és szolgálata még kevésbé ismert. Pedig szolgálata felbecsülhetetlen értéket jelent a magyarság megmaradása szempontjából a 16. században. Isten különös küldetéssel bízta meg. Énekszerző és nyomdász egy olyan korban, amikor minden bizonytalannak, sőt elveszettnek látszott. Az ország fővárosában a török az úr, ezeket visznek rabszolgaként a török birodalom belső területeire. Szinte nem létezik lét- és vagyonbiztonság. Huszár Gál viszont 1560-ban Istenhez fohászoló énekes-

könyvet ad ki, melyben zsoldárokat, saját és mások Isten segítségét kérő énekeit. Élete két jellemzője: szinte folytonos menekülés és hűséges bizonyosságtétel. Huszár Gál énekeiből Dinnyés József adott elő, aki a Reformáció emlékére alkalmából megjelentette ezt az énekeskönyvet. A koboz kíséretével előadott énekek közel hozták a 16. század lelkiségét és dallamvilágát a hallgatóságához. Dinnyés József előadását Kiskövesd és Nagykapos gyülekezetének tagjai is hallhatták templomukban.

Az alkalom nyitóáhitatát Györky Szilvia, a Nőegyesület elnöknője tartotta, aki megemlékezett a nők imanapjának üzenetéről is. Legyen hála a Mindenhatónak, aki őrzi és megigazítja mindazokat, akik Benne bíznak!

-CSL-

Magyarország kormánya segítségével megújított templomok és parókia az Abaúj-Tornai, Barsi és Ungi Református Egyházmegyékben

Jablonca

Felsőpél

Csicser